

Blekinge regions revisorer

Uppföljning av tidigare granskningar

2022-12-05

Innehåll

Bakgrund, syfte och metod	3
Granskning av regionens finansförvaltning	4
Granskning av följsamhet till direktupphandling enligt LOU och regionens inköbspolicy	8
Granskning av regionens arbete med patientinformation	12

Bakgrund, syfte och metod

Bakgrund

Vi har av Blekinge regions revisorer fått i uppdrag att följa upp resultatet av tidigare genomförda granskningar.

Regionens revisorer har i tidigare granskningar lämnat ett antal rekommendationer efter att förbättringsområden identifierats. Styrelse/nämnd har därefter svarat kommunrevisionen vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av rekommendationerna.

Uppföljning av genomförda granskningar är av vikt för att få en uppfattning om i vilken omfattning rapporterna och de medföljande rekommendationerna tagits tillvara av de granskade nämnderna. Uppföljning skapar en återkoppling av resultat och vilken effekt granskningen har haft. Uppföljningen kan fungera som ett underlag för revisionens vidare arbete och ligga till grund för kommande riskanalysarbete.

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att följa upp hur de rekommendationer som lämnats av regionens revisorer i tidigare genomförda granskningar beaktats av berörda nämnder eller styrelse.

Revisorerna önskar svar på:

- Vilka åtgärder nämnden/styrelsen har vidtagit med anledning av respektive fråga/rekommendation.
- Nuvarande status och eventuella förändringsarbeten som pågår/har genomförts med anledning av våra rekommendationer.

Granskningen avser följande granskningar som genomfördes 2020:

- Granskning av regionens finansförvaltning

- Granskning av följsamhet till direktupphandling enligt LOU och regionens inköspolicy
- Granskning av regionens arbete med patientinformation
- Granskning av ärende- och dokumenthantering

Revisionskriterier

Uppföljningen utgår från de bedömningar och rekommendationer som lämnades i respektive granskningsrapport samt utifrån de missiv som ansvarig nämnd lämnade som svar till revisionen efter det att granskningen kommunicerats.

Metod

Den för uppföljningen aktuella granskningsrapporten med tillhörande missiv samt nämndens svar på granskningen har granskats. Utifrån detta underlag har ett antal frågor upprättats. Ansvariga tjänstemän har ombetts att besvara ett antal frågor rörande vilka åtgärder som vidtagits med anledning av tidigare granskning.

Granskning av regionens finansförvaltning

Bedömningar från granskningen 2020

- Det styrande reglementet, med tillhörande mål och regleringar kring återrapportering bör revideras för att kunna möta de förändringar som den finansiella verksamheten står inför, såsom hållbarhetsfrågor och investeringar.
- Vi har konstaterat att regionens pensionsmedelsplaceringar ej har täckning för det totala pensionsåtagandet. Vidare har regionen under de senaste åren inte satt av ytterligare pengar till pensionsportföljen. Trots detta har regionen god egen likviditet, avtalade kreditlöften samt god avkastning på sina placeringar vilket innebär att de har säkrat den löpande betalningsförmågan på kort såväl som lång sikt. Vidare följer regionens placeringar de limiter och andra krav som ställs i reglementet.
- Det krav på återrapportering som stipuleras i placeringsreglementet följs i huvudsak, det finns dock förbättringspotential. Det är av vikt att den information som rapporteras som anmälningsärenden belyses och kommer de förtroendevalda tillkänna.
- Granskningen har resulterat i att vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att finansförvaltningen i huvudsak genomförs enligt det av regionfullmäktige antagna reglementet och andra gällande regelverk samt att kraven på avkastning och betryggande säkerhet uppnås.

Rekommendationer från granskningen 2020

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- Aktivera placeringsrådet för att öka de förtroendevaldas inblick i finansförvaltningen samt att skapa ett ytterligare stöd till tjänstepersonerna.
- Se till att den information som rapporteras som anmälningsärende belyses och kommer de förtroendevalda tillkänna.
- Bereda förslag till omformuleringar av målet för likviditetsförvaltningen samt de två delmålen inom hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bättre förutsättningar för mätbarhet av måluppfyllelse.
- Bereda förslag på hur reglementet kan tydliggöra regionens betalningsberedskap på kort respektive lång sikt samt fastställa nyckeltal för lägsta tillåtna betalningsberedskap.
- Bereda förslag på hur reglementet kan tydliggöra syftet med pensionsmedelsförvaltningen samt i vilken takt som medlen ska nyttjas.
- Bereda förslag på hur regionen i reglemente kan förtydliga hur stor del av pensionsskulden som ska vara finansierad av balansräkningen, och därefter hur stor del som kan användas till andra delar i likviditetsförvaltningen.
- Bereda förslag på förändringar av reglementet inom ramen för hållbarhetsområdet för att säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen.
- Bereda förslag på förändringar av reglementet för att säkerställa att de krav som ställs i dokumentet fortfarande är aktuella innan start av nyupplåning samt säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen.
- Se över och bereda förslag till riktlinjer för god ekonomisk hushållning med utgångspunkt i regionens ekonomiska situation och kommunallagens bestämmelser samt säkerställa ett tydligt samband mellan samtliga styrdokument inom det finansiella området för att åstadkomma en sammanhållen styrning.

Granskning av regionens finansförvaltning

Regionstyrelsens svar till revisionen (beslut daterat 2020-11-05)

- Placeringsrådet sammankallas vid behov och senaste möte ägde rum 12 augusti. På mötet informerades det bland annat om bakgrunden och utvecklingen av pensionsmedel. Det var även en information om ett nytt tillgångsslag Private Equity som regionen eventuellt ska investera i.
- I nuvarande rapportering finns en (månads)rapport som en extern part har sammanställt över förvaltningens resultat och en lista på de värdepapper som har köpts och sålts under månaden. Rapporteringen finns i pärm vid regionstyrelsens sammanträde och cirkuleras till samtliga ledamöter vid sammanträdet. En diskussion ska tas hur rapporteringen ska ske så de förtroendevalda känner sig komfortabla med informationen.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"omformuleringar av målet för likviditetsförvaltningen samt de två delmålen inom hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bättre förutsättningar för mätbarhet av måluppfyllelse"* beaktas.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"hur reglementet kan tydliggöra regionens betalningsberedskap på kort respektive lång sikt samt fastställa nyckeltal för lägsta tillåtna betalningsberedskap"* beaktas.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"hur reglementet kan tydliggöra syftet med pensionsmedelsförvaltningen samt i vilken takt som medlen ska nyttjas"* beaktas.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"hur regionen i reglementet kan förtydliga hur stor del av pensionsskulden som ska vara finansierad av balansräkningen, och därefter hur stor del som kan användas till andra delar i likviditetsförvaltningen"* beaktas.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"förändringar av reglementet inom ramen för hållbarhetsområdet för att säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen"* beaktas.
- När reglementet för den finansiella verksamheten uppdateras kan förslaget på *"förändringar av reglementet för att säkerställa att de krav som ställs i dokumentet fortfarande är aktuella innan start av nyupplåning samt säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen"* beaktas.
- Revisorernas förslag för en god ekonomisk hushållning är ett förslag som omfattar mycket mer än regionens finansförvaltning. Som revisorerna föreslår bör regionen se över riktlinjer och säkerställa ett tydligt samband mellan samtliga styrdokument.

Granskning av regionens finansförvaltning

Vad visar uppföljningen?

- Regionstyrelsen har aktiverat placeringsrådet som har haft två möten under 2022, bland annat för att diskutera förslag till ett nytt reglemente.
- Hanteringen av anmälningsärenden har förändrats. Rutinen är nu att anmälningsärenden skickas ut digitalt och återfinns i samma struktur som andra ärenden och handlingar. Det möjliggör för styrelseledamöterna att ta del av anmälningsärenden både före och efter mötet.
- Inom ramen för arbetet med det nya reglementet som är framtaget men inte beslutats politisk avser regionstyrelsen att möta rekommendationen att omformulera målet för likviditetsförvaltningen och de två delmålen inom hållbar ekonomisk tillväxt. De två delmålen är inte omformulerade i miljö- och hållbarhetsplanen för 2019-2024, men ska överses i samband med uppdateringen av reglementet.
- Däremot har regionstyrelsen tillsett att ta fram en hållbarhetsanvisning som ska fungera som en bilaga till placeringsreglementet. Anvisningen beskriver hur regionen ser på ansvarsfulla investeringar, och ger kapitalförvaltare vägledning till hur regionens kapital ska hanteras med hänsyn till ESG-faktorer.
- Vidare visar uppföljningen att hållbarhetsarbetet följs upp, och att en extern konsult tillser att en återrapporteringsrapport framtages årligen. Rapporten syftar till att sammanställa hur väl regionens uppsatta hållbarhetskriterier har beaktats i förvaltningen.

Vad visar uppföljningen forts.

Inom ramen för framtagandet av det nya reglementet avser regionstyrelsen vidare att beakta följande rekommendationer:

- ❖ Bereda förslag på hur reglementet kan tydliggöra regionens betalningsberedskap på kort respektive lång sikt samt fastställa nyckeltal för lägsta tillåtna betalningsberedskap.
 - ❖ Bereda förslag på hur reglementet kan tydliggöra syftet med pensionsmedelsförvaltningen samt i vilken takt som medlen ska nyttjas.
 - ❖ Bereda förslag på hur regionen i reglemente kan förtydliga hur stor del av pensionsskulden som ska vara finansierad av balansräkningen, och därefter hur stor del som kan användas till andra delar i likviditetsförvaltningen.
 - ❖ Bereda förslag på förändringar av reglementet inom ramen för hållbarhetsområdet för att säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen.
 - ❖ Bereda förslag på förändringar av reglementet för att säkerställa att de krav som ställs i dokumentet fortfarande är aktuella innan start av nyupplåning samt säkerställa att det sker ändamålsenlig rapportering till regionstyrelsen.
- Vidare visar uppföljningen att regionen inte har sett över riktlinjer och tydliggjort sambandet mellan styrdokumentet inom det finansiella området. Av uppföljningen framkommer att regionstyrelsen har följt utvecklingen kring den statliga utredningen om god kommunal hushållning som var avsett att verka vägledande för den övergripande styrningen kring ekonomisk förvaltning. Till följd av att regeringen inte fattat beslut kring förslaget har regionen avvaktat med att ta fram ett program där olika riktlinjer kan vävas samman.

Granskning av regionens finansförvaltning

Vår bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att åtgärder till viss del har vidtagits utifrån rekommendationerna i den tidigare granskningen.

- Vi bedömer att placeringsrådet har aktiverats och att de förtroendevaldas inblick i finansförvaltningen är säkerställt.
- Vi bedömer att anmälningsärenden kommer de förtroendevalda tillkänna.
- Vi bedömer att målet för likviditetsförvaltningen och de två delmålen som berör hållbar ekonomisk tillväxt inte har omformulerats. Dock kan vi konstatera att ett arbete inom ramen för det nya reglementet avser att säkerställa nya målformuleringar. Avseende de två delmålen inom hållbar ekonomisk tillväxt kan vi vidare konstatera att ett aktivt arbete har initierats genom den framtagna hållbarhetsanvisningen såväl som genom den årliga återrapporteringsrapporten.
- Vi bedömer vidare att reglementet inte har politiskt beslutats, varför de rekommendationer som avser förnyelse av reglemente blir svårbedömda. Vi kan dock konstatera att det förbättringsarbete som ingår i uppdatering av reglementet och som lyftes fram i granskningen har beaktats inom ramen för framtagandet av det nya reglementet.
- Vi bedömer att regionstyrelsen inte har tillsett en översyn av befintliga riktlinjer eller säkerställt ett tydligt samband mellan regionens styrdokument inom det finansiella området.

Granskning av följsamhet till direktupphandling enligt LOU och regionens inköbspolicy

Bedömningar från granskningen 2020

- Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns brister i vårdcentralernas efterlevnad av LOU gällande direktupphandling. Vi grundar vår bedömning på att reglerna om dokumentation i två fall inte har efterlevts.
- Vi har inte identifierat något fall av otillåten direktupphandling dvs inget inköp över 615 312 kronor (direktupphandlingsgräns 2020).
- Vi noterar att det finns utvecklingspotential beträffande avtalsregister och uppföljning av inköp. Det finns även ett utvecklingsbehov avseende utbildning och information till verksamheterna.

Rekommendationer från granskningen 2020

- Vi rekommenderar att affärsavdelningen utvecklar och säkerställer ett avtalsregister och rutiner för uppföljning av inköp.

Granskning av följsamhet till direktupphandling enligt LOU och regionens inköbspolicy

Regionstyrelsens svar till revisionen (beslut daterat 2021-09-01)

- Att uppdra åt regiondirektören att återkomma till arbetsutskottet 22 december med remissförslag till ny inköbspolicy som omfattar hela inköpsprocessen och inkluderar ett tydliggörande av ansvar för systematisk och kontinuerlig uppföljning av Region Blekinges samlade inköp och avtalstrohet.
- Att uppdra åt regiondirektören att återkomma till arbetsutskottet 22 december med remissförslag till program för "certifierade inköpare", som ett led i arbetet att tillse att de medarbetare i verksamheten som genomför inköp har en grundläggande kunskap om regelverket för upphandlingar.

Granskning av följsamhet till direktupphandling enligt LOU och regionens inköspolicy

Vad visar uppföljningen?

- En ny inköspolicy har framtagits och beslutats av regionfullmäktige vid senaste regionfullmäktigesammanträdet 2022-06-21.
- Den nya inköspolicyn omfattar hela inköpsprocessen inklusive uppföljning.
- Regionens centrala inköpsfunktion har det övergripande samordningsansvaret för uppföljningsarbetet och att stödja verksamheterna i dess uppföljningsarbete. Regionens centrala inköpsfunktion ansvarar vidare för uppföljningen av hållbarhetskraven som sker via regionernas nationella samverkan.
- Inköspolicyn ska dock kompletteras med en ny inköpsstrategi samt nya direktupphandlingsriktlinjer. Arbetet med att ta fram en inköpsstrategi och nya direktupphandlingsriktlinjer är pågående.
- Uppföljningen visar vidare att ett program för certifierade inköpare inte framtagits, men att arbetet med programmet följer av färdigställandet av inköpsstrategi och direktupphandlingsriktlinjer.
- Regiondirektören har under våren 2022 fattat beslut om att ett obligatoriskt utbildningsprogram för certifierade inköpare ska tas fram.
- Innan utbildningsprogrammet är fastställt pågår löpande utbildningsinsatser på området för regionens ledningsgrupper. Utbildningen hålls av strategisk inköpschef och avdelningschefen för affärsavdelningen. Utbildningen fokuserar på hela inköpsprocessen och utbildningen kommer utgöra ett centralt underlag för kommande program för certifierade inköpare.
- Arbetet med att utveckla och säkerställa avtalsregistret är försenat och inte slutfört. Det pågår en dialog med systemleverantören kring hur man kan överföra och systematisera avtalsregistret på ett sätt så att informationen blir korrekt.

Vår bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att åtgärder till viss del har vidtagits utifrån rekommendationerna i den tidigare granskningen.

- Vi bedömer att rutinerna och ansvaret för uppföljningen av inköp har förtydligats i den nya inköspolicyn. Regionens centrala inköpsfunktion har fått ett förtydligt ansvar för denna del av inköpsprocessen.
- Vi bedömer att utbildningsarbetet för certifierade inköpare har utvecklats och att det finns en tydlig riktning för arbetet framåt, där det obligatoriska utbildningsprogrammet för certifierade inköpare kommer vara centralt.
- Vi bedömer att den noterade bristen kring arbetet med avtalsregister vid den tidigare granskningen kvarstår och att adekvata åtgärder för att utveckla och säkerställa avtalsregistret inte har vidtagits.

Granskning av regionens arbete med patientinformation

Bedömningar från granskningen 2020

- I förhållande till vårt uppdrag och utifrån genomförd granskning är det vår sammanvägda bedömning att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att patienter i Region Blekinge får tillräcklig information för att aktivt kunna delta i vård och behandling.
- Utifrån det som framkommit under vår granskning är det vår bedömning att det inte bedrivs något strukturerat och systematiskt arbete kring patientinformation i Region Blekinge. Vi har inte kunnat identifiera grundläggande komponenter som aktuella och ändamålsenliga styrdokument, system för uppföljning eller funktion som har i uppdrag att bedriva ett sammanhållet arbete kring frågan. Inte heller har vi kunnat identifiera rutiner som säkerställer formerna för information inför samt återkoppling efter besök vid klinik, mottagning eller vårdcentral. Därmed konstaterar vi att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har säkerställt att rutiner och riktlinjer om patientinformation finns etablerade eller efterlevs.
- Mot den bakgrunden bedömer vi att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden behöver stärka den interna kontrollen genom att ta ett genomgripande tag om frågan om patientinformation och utarbeta en utvecklingsstrategi som tydligt beskriver mål och utgångspunkter för det fortsatta arbetet med patientinformation i Region Blekinge. Därtill bedömer vi det som angeläget att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden formulerar ett uppdrag som tydligt pekar ut en funktion med ansvar och mandat att driva och hålla samman regionens utvecklingsarbete avseende patientinformation enligt vad som sägs i Patientlag (2014:821).

Rekommendationer från granskningen 2020 till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden

Utifrån våra bedömningar och slutsatser rekommenderar vi regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Utarbeta riktlinjer och vägledning för införandet av metoden patientkontrakt i regionens verksamheter.
- Uppdatera befintliga riktlinjer för patientinformation med utgångspunkt i bestämmelser och krav enligt patientlag (2014:821, kap.3, §§ 1 och 2),
- Överväga formerna för hur den kompetens och kunskap som finns inom patientnämndens verksamhet kan tillvaratas i arbetet med patientinformation.

Rekommendationer från granskningen till hälso- och sjukvårdsnämnden 2020

- Säkerställa den interna kontrollen avseende följsamhet till patientlag (2014:821) genom att utarbeta ett system för uppföljning av verksamheternas arbete med patientinformation samt tydliggöra mandat och ansvar kring detta,
- Formulera ett uppdrag som tydligt pekar ut en funktion med ansvar och mandat att driva och hålla samman regionens utvecklingsarbete vad gäller patientinformation enligt patientlag (2014:821).

Granskning av regionens arbete med patientinformation

Regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens svar (beslut daterat 2021-04-26)

- Stödprocessen för arbetssättet patientkontrakt kommer att ge riktlinjer och vägledning för regionens verksamheter i utvecklingen av hur de arbetar med patientkontrakt tillsammans med sina patienter.
- Befintliga riktlinjer för patientinformation kommer uppdateras och det kommer säkerställas att det finns riktlinjer för patientinformation som ges i dialog i mötet.
- Processteamet för stödprocess patientkontrakt ska undersöka hur en närmare samverkan med patientnämndens kansli kan fungera för att bättre ta till vara lärande, kompetens och kunskap i arbetet med patientinformation och delaktighet. Patientnämnden kommer bjudas in att vara en del av processteamet. Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupper rekommenderas att bjuda in patientnämnden 2 gånger per år för en presentation och dialog kring lärdomar och mönster utifrån patienternas berättelser.

Hälso- och sjukvårdsnämnden svar till revisionen (beslut daterat 2021-04-26)

- Former för systematisk uppföljning av patientkontrakt kommer utvecklas, men kan bli provisorisk och fokusera på olika delar som får fungera som indikatorer fram tills det nya vårdinformationssystemet är på plats. Arbetet med att utarbeta ett permanent system för uppföljning av verksamheternas arbete med patientinformation samt tydliggörandet av mandat och ansvar kring detta kommer inledas omedelbart.
- Vid den systematiska uppföljningen kommer det finns ett fokus på barns patientinformation och däribland en uppföljning kring hur information anpassas efter barnets ålder och mognad samt övriga förutsättningar.
- Patientinformation kommer integreras som en del av stödprocess patientkontrakt och processägare, processledare för stödprocessen kommer tillsammans med kommunikationsenheten driva och hålla samman arbetet med patientinformation.

Granskning av regionens arbete med patientinformation

Vad visar uppföljningen?

- Region Blekinges handlingsplan för nära vård har ett fokus på patientkontrakt och beskriver hur arbetet med patientkontrakt som en del av den personcentrerade och sammanhållna vården ska formas.
- Riktlinjer för patientinformation har uppdaterats. Riktlinjerna har dock inte uppfyllt kraven i patientlagen fullt ut. Följaktligen har helt nya riktlinjer i form av riktlinjer för patientkommunikation framtagits 2022-08-16. Riktlinjerna är på remiss hos förvaltningarna.
- De nya riktlinjerna för patientkommunikation ska innebära en systematisering av uppföljningsarbetet.
- Därtill innefattar riktlinjerna ett förslag om en funktion som ska samordna arbetet med att uppfylla riktlinjernas intentioner. Ansvaret för att utveckla patientkommunikationen vilar dock enligt riktlinjerna i första hand på linjecheferna.
- Patientnämnden kommer att vara delaktiga i patientkontraktets stödprocess personcentrerad och sammanhållen vård. Stödprocessen involverar länets kommuner. Stödprocessen syftar till att samla ihop rutiner och processbeskrivningar.

Vår bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att åtgärder till viss del har vidtagits utifrån rekommendationerna i den tidigare granskningen.

- Vi bedömer att ett arbete med att utarbeta riktlinjer och vägledningar för införandet av patientkontrakt är påbörjat genom att utgöra en del av regionens handlingsplan för nära vård.
- Vi bedömer att ett arbete för att framta riktlinjer för patientinformation har initierats och varit pågående sen granskningens slut. Vi kan dock konstatera att man inte kommit i mål med arbetet att få riktlinjerna att uppfylla kraven i patientlagen. Vi ser dock positivt på det omtag som gjorts kring frågan i utarbetandet av riktlinjer för patientkommunikation.
- Vi bedömer att man i arbetet med de nya riktlinjerna för patientkommunikation beaktar hur arbetet med uppföljning kan systematiseras.
- Vi bedömer vidare att riktlinjerna för patientkommunikation pekar ut en samordnande funktion med ansvar och mandat att driva utvecklingsarbetet med patientinformation enligt patientlag.
- Vi bedömer också att patientnämndens delaktighet i patientkontraktets stödprocess för en personcentrerad och sammanhållen vård möjliggör att tillvarata nämndens kompetens och kunskap kring patientinformation.

[Kpmg.com/socialmedia](https://kpmg.com/socialmedia)